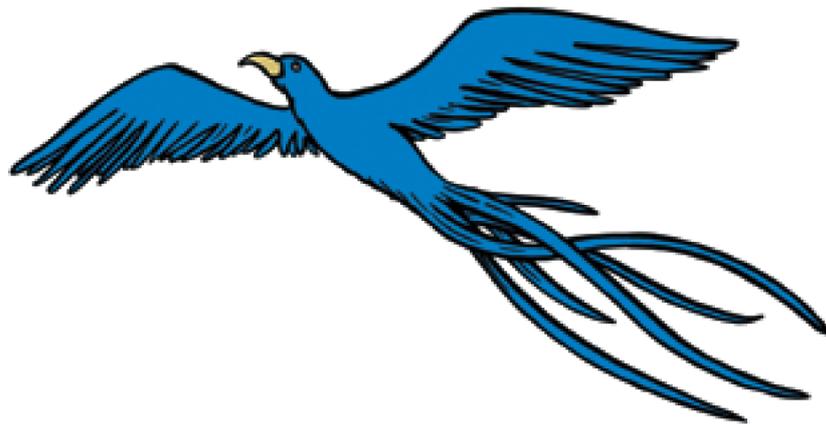

Dwight van van de Vijver

DONI

en de kracht van
de blauwe veer

Met tekeningen van
Floor van het Nederend

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij

2022

www.querido.nl

Copyright tekst © 2022 Dwight van van de Vijver

Copyright illustraties © 2022 Floor van het Nederend

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Em. Querido's Uitgeverij, Amsterdam.

Vormgeving binnenwerk Irma Hornman

Omslag Marry van Baar

ISBN 978 90 451 2467 4 / NUR 282

*Voor Albertus van van de Vijver,
die de naam Doni droeg*

*Voor Eden, Ramses en Ravian, dat jullie de naam
Van van de Vijver met trots mogen dragen*

AFRIKA

Doni

Doni keek hoe de grote jongens hun eerste échte speer ontvingen van het dorpshef. Vanaf vandaag hoorden ze bij de mannen en daar waren ze duidelijk heel trots op. In hun ene hand een mooi versierd schild en in hun andere hand een speer. Zijn broer, Akwasi, was de laatste in de rij en stond heel stoer naast de andere jongens.

Doni was pas elf, maar hij hoopte dat hij over een paar jaar ook zo'n speer zou krijgen. Zou hij dan groot en sterk genoeg zijn om een echte krijger te worden? Hij ging vaak samen met de andere jongens van zijn leeftijd stiekem kijken hoe de oudere jongens in het bos aan het oefenen waren. Dan probeerden ze dat na te doen met stokken in plaats van speren. Maar Doni was kleiner dan de anderen en het lukt hem bijna nooit een gevecht te winnen.

Nu was Akwasi aan de beurt. Doni zag dat hij zijn adem even inhield toen het dorpshef met zijn beschilderde masker voor hem kwam staan. Met zijn borst vooruit en kin omhoog leek zijn broer al op een echte krijger. Doni keek even opzij naar zijn ouders. Ook zij keken vol trots naar hun grote zoon. Speciaal

voor deze bijzondere dag waren de drie oudste broers van Doni teruggekomen naar het dorp. Ze hadden hun speer en schild meegenomen zodat iedereen kon zien dat ze ook krijgers van hun stam waren.

Toen Akwasi zijn speer ontvangen had barstte het feest los. Er werd gedanst op het ritme van de trommels en de vrouwen zongen. Doni was bij het vuur gaan zitten en keek in de vlammen. Het leken wel armen en benen die wild bewogen op het ritme van de drums. Opeens was het alsof zijn opa voor hem stond, midden tussen de vlammen. 'Wie niet sterk is moet slim zijn, jongen,' zei hij. 'Dáár zit jouw kracht!' Doni wreef in zijn ogen en ineens was zijn opa weer weg.

Zijn moeder kwam naast hem zitten. 'Heb je het wel naar je zin, jongen?' vroeg ze. 'Ik heb je nog niet zien dansen.'

'Ik zag opa!' riep hij enthousiast. 'En hij praatte tegen me.'

'Doe niet zo mal, jongen.' Ze aaide hem over zijn hoofd.

'Echt! Ik zag hem hier voor me! En hij zei dat ik slim moest zijn.'

'Dan zou ik maar naar hem luisteren,' zei ze, en ze gaf hem een kus op zijn voorhoofd. 'Hij was een wijze man, die opa van jou. Maar hij hield ook van dansen en dat ga ik nu weer doen.'

Zijn moeder werd mama Esi genoemd. Behalve voor Akwasi en Doni zorgde zij ook voor de tweeling Lea en Nia. Zij waren de vrolijkste meisjes van het dorp en Doni beschouwde ze als zijn zusjes. Hun ech-

te vader en moeder waren een paar jaar geleden spoorloos verdwenen toen ze met z'n tweeën op weg waren naar familie in een dorp dat op een paar uur lopen van hun dorp lag. Niemand wist wat er gebeurd was. Waren ze weggelopen? Hadden ze de tweeling zomaar achtergelaten? De ouderen in het dorp spraken er nooit over en gaven ook geen antwoord wanneer Doni ernaar vroeg.

De volwassenen in het dorp hielden er niet van als kinderen veel vragen stelden. De enige bij wie Doni altijd terechtkon met vragen was Luku, de medicijnman. De andere kinderen vonden Luku een beetje vreemd en lachten hem achter zijn rug uit. Ze maakten grapjes dat hij zich niet goed waste en daarom vaak een beetje vreemd rook. En dat daarom natuurlijk nooit een vrouw met hem had willen trouwen. Luku was een van de oudste mannen van de stam, maar hij had geen kinderen om voor hem te zorgen. Hij zwierf vaak dagenlang in het bos en kwam dan thuis met allerlei planten en kruiden en soms zelfs met dode dieren. Die bewaarde hij in zijn hut, waar niemand zomaar mocht binnenkomen. Luku wist precies welke kruiden werkten tegen de ziekten en welke hielpen om een wond te genezen.

Doni zocht hem bijna iedere dag op. Terwijl de andere kinderen spelletjes deden, in bomen klommen of krijgertje speelden, zat Doni toe te kijken hoe Luku medicijnen aan het bereiden was. Hij luisterde naar de verhalen van Luku over de mysteries van het bos. Over ieder dier wist Luku wel een verhaal dat span-

nend was maar waar je ook van alles van kon leren. Wijze dingen. Van Simba de leeuw tot Anansi, de spin. Doni genoot vooral van de verhalen over Anansi. Die spin was klein en toch nergens bang voor. Hij was dieren die veel groter en gevaarlijker waren dan hij altijd te slim af. Zo zou hij zelf ook wel willen zijn.

Luku droeg een ketting gemaakt van kleine botjes. Tussen de botjes hingen lange veren in allerlei kleuren van vogels die Doni nog nooit gezien had. Het waren vogels die niet te vangen waren, en je had magische krachten nodig om zo'n veer te bemachtigen.

Toen Doni Luku vroeg hoe hij dat dan deed, had de man hem meegenomen naar de grote heuvel buiten het dorp. Daar zat je zo hoog dat je over de toppen van de bomen kon uitkijken. Luku sloeg een arm om hem heen en vroeg of Doni de vogels kon horen.

‘Ze zijn te ver weg om ze te horen,’ had Doni geantwoord.

‘Doe je ogen dicht jongen, concentreer je en luister goed.’

Doni deed zijn uiterste best, maar had geen idee hoe hij vogels kon horen die zo ver weg waren en zo hoog konden vliegen dat zelfs de beste jager ze niet zou kunnen raken met een steen. Sommige vogels leken tussen de wolken te vliegen.

‘Ik hoor echt niks hoor, Luku,’ zei Doni.

‘Doe je ogen maar open en kijk eens goed naar die vogels daar.’ Hij wees naar een groep vogels hoog in de lucht. ‘Wat valt je op?’

‘Ze vliegen in de vorm van een driehoek!’ zei Doni.

‘Een open driehoek.’ Hij stak zijn wijs- en middelvinger op om de vorm te laten zien.

‘Heel goed. Maar weet je ook waarom ze in die formatie vliegen?’

‘Geen idee, maar ik vind het wel mooi.’

‘Het is niet alleen mooi, kleine Doni,’ zei Luku. ‘Het is ook heel slim.’

‘Vliegen niet alle vogels op die manier?’

Luku keek naar Doni met een lach op zijn gezicht. ‘Wij mensen denken dat wij de slimste wezens op aarde zijn en dat we machtiger zijn dan alle andere wezens. Maar wij kunnen juist veel leren van de dieren. Zeker van vogels!’

‘Van vogels, echt waar?’

‘Jazeker! Zij werken goed samen, zie je. Als ze een grote afstand moeten vliegen vormen ze een driehoek, en zo verdelen ze hun krachten. Het kost iedere vogel minder energie dan wanneer hij alleen zou vliegen. En ze wisselen ook steeds van positie, waardoor iedere vogel aan de beurt komt om voorop te vliegen. Kijk maar goed.’

‘Hoe doen ze dat dan?’

‘Goede vraag. Precies door dit soort vragen te stellen word je steeds slimmer. Maar dan moet je ze wel aan een heel wijze man stellen. Iemand als ik! Haha!’

‘Natuurlijk,’ lachte Doni. ‘Maar ga je mijn vraag ook nog beantwoorden?’

‘Luister goed,’ ging Luku verder. ‘Je probeerde de vogels te horen door te luisteren met je oren, maar je hoorde niets. Vogels gebruiken geen woorden zoals

wij mensen. Ze kunnen met elkaar praten doordat hun zielen verbonden zijn. Zij praten met hun ziel en luisteren met hun hart. Daar kunnen wij mensen iets van leren. Ik hoop voor jou dat jij op een dag ook leert te luisteren met je hart.'

Doni kreeg het warm bij het vuur. Hij stond op en liep tussen de zingende en dansende mensen door naar de hut van Luku.

'Moet jij niet dansen, kleine Doni?' vroeg Luku.

'Ik hou niet van dansen,' zei Doni. Hij ging naast Luku zitten en samen keken ze naar de feestende mensen.

Na een tijdje zei Luku: 'Jij zou ook een speer willen, hè?'

'Ja, natuurlijk! Dan ga ik ook jagen, net als mijn vader en mijn broers!'

'Waar gebruiken onze krijgers hun speren nog meer voor behalve om te jagen?'

Doni wist heus wel dat er soms gevechten waren tussen hun stam en de Ashanti. Dat waren hun grootste vijanden, maar waarom dat zo was, wist hij niet precies. Akwasi had hem verteld dat hij hoopte dat hij snel de kans zou krijgen een Ashanti-krijger te doden. Dan was je pas echt een krijger voor wie iedereen respect had.

'Is dat echt wat je het liefst wil? Jager of krijger worden?'

Doni bleef stil voor zich uit staren. Alle jongens in het dorp wilden jager worden én ze zagen zichzelf

al als toekomstig krijgers. Hij wilde zijn ouders ook trots maken door in de voetsporen van zijn broers te treden. Maar als hij eerlijk was, wist hij dat hij nooit zomaar een dier of een mens dood zou kunnen maken.

‘Luister, kleine Doni. Jij bent een slimme jongen. Gebruik je hart.’

‘Mijn hart? Mijn hoofd bedoel je.’

‘Nee, kleine vriend. Je hart.’ Luku liet hem een veer uit zijn botjesketting zien. ‘Jij hebt een veer nodig, geen speer!’

‘Is het waar wat de ouderen zeggen?’

‘Wat zeggen ze dan?’

‘Dat je zo hoog kunt springen als de vogels vliegen en dat je die veren hoog in de lucht uit hun staart trekt.’

Luku moest zo hard lachen dat hij tranen in zijn ogen kreeg. ‘Ik ben maar een zwakke oude man, ik heb de kracht niet om zo hoog te springen. Maar er zijn andere manieren om toch dicht bij een vogel te komen zonder dat die dat doorheeft. Als ik een vogel strak in één van zijn ogen kijk en me heel goed concentreer, dan kan ik mezelf onzichtbaar maken. Ik moet hem aankijken en een verbinding maken tussen mijn geest en die van de vogel. Doordat ik heel sterk geloof dat ik onzichtbaar ben, gaat die vogel vanzelf ook geloven dat dat zo is. De vogel ziet me niet meer en kan me ook niet horen of ruiken. Mijn vader had die gave ook. En zijn vader, mijn grootvader, kon dat zelfs met alle dieren. Zelfs voor leeuwen kon hij zich

onzichtbaar maken. Opa Ezaü droeg een hoofdtooi met de manen van een leeuw!

‘Van een leeuw?!’ vroeg Doni.

‘Jazeker!’ zei Luku trots.

‘Maar kon die leeuw hem dan echt niet zien? Kon opa Ezaü echt onzichtbaar worden?’

‘Ik begrijp dat je veel vragen hebt. Je bent nieuwsgierig, en dat is heel goed. Wie veel wil weten moet veel vragen. Maar nog belangrijker is dat je gaat ontdekken wat echt belangrijk voor je is.’

‘Hoe dan?’ vroeg Doni. ‘Wat moet ik doen om dat te ontdekken?’

‘Om te beginnen moet je op zoek naar een vogel die veren heeft zo blauw als de lucht op een onbewolkte dag. Een veer uit de staart van die vogel zal je helpen om met een heldere blik naar jezelf en naar de wereld kijken. Dat zal je van pas komen op momenten dat je niet weet wat je moet doen.’

‘Zo’n vogel heb ik nog nooit gezien.’

‘Om een veer te kunnen pakken zul je jezelf onzichtbaar moeten maken, precies zoals ik je net uitgelegd heb. Als je hem in zijn ogen kijkt, zeg dan zachtjes: “Je ziet me niet, je hoort me niet en je ruikt me niet. Ik ben onzichtbaar.” Die woorden blijf je herhalen.’

‘Is dat het? Dat klinkt helemaal niet moeilijk. U houdt me toch niet voor de gek, hè?’

‘Ik ben nog niet uitgesproken, kleine vriend. Luister. Nog belangrijker dan de woorden is het gevoel dat je de vogel geeft met je hart en ziel. Je moet het zelf geloven.’

‘Hoe dan? Hoe doe ik dat?’

‘Maak verbinding met zijn ziel.’

‘Hoe?’

‘Door eerst in verbinding te komen met je eigen ziel.’

‘Maar hoe dan?’

‘Kijk, zo eenvoudig is het dus toch niet, hè,’ zei Luku lachend. ‘Dat is iets wat niemand je kan leren. Je hebt een hart nodig dat zich open kan stellen voor alles wat leeft in het bos.’

‘En kan ik dat bij elke vogel proberen? En waar vind ik dan zo’n blauwe vogel?’

Luku begon nog harder te lachen. ‘Zo veel vragen, haha! Ga het maar gewoon proberen. Of beter gezegd... Ga het doen!’